

Underbensprotes

En protes är ett individuellt utformat hjälpmedel som ersätter en förlorad kroppsdel. Valet av protestyp beror på många faktorer som t ex amputationsnivå, svullnad, kontrakturer (begränsad ledrörelse) och aktivitetsnivå.

Den fysiska förmågan och aktivitetsbehovet styr även valet av komponenter, t ex fot och knäled, till protesen. Protesen kan alltså utformas på många olika sätt. Din protes är utformad för att passa dig och för att uppnå bästa möjliga funktion med avseende på dina förutsättningar.

Bra att veta

- Det är normalt att man i början har både smärtor i det amputerade benet och fantomsmerter (ont i benet som inte längre finns kvar). Smärtorna brukar minska under första året.
- I början av protesanvändningen skall man vara extra observant på tryckmärken, hudrodnader och eventuella överkänslighetsreaktioner. Inspektera huden ofta.
- Prova protesen korta stunder i taget och öka användandet successivt.
- När man börjar använda en liner är det vanligt att huden producerar mycket svett. Vanligtvis minskar besvären efter några veckor.
- Om du sitter i rullstol med protesen, använd alltid rullstolens fotstöd.
- Om du sitter i rullstol utan protes, använd amputationsbenstödet. Detta för att stumpen inte ska hänga ner och svullna.

Ta på liner

Vänd linern ut och in. Se efter så att linerns insida är ren och torr.

Tryck fram linerns botten och sätt den mot stumpänden. Håll knäleden sträckt och rulla sedan linern upp över knäleden tills den är rättvänd (bild 1).

Om du använder liner med pinne, försök att få pinnen att peka rakt ner från stumpänden. Pekar den snett är risken större att den inte fäster i låsanordningen (bild 2).

Bild 1.

Bild 2.

Ta på protesen

Protesens passform är bra när den är lite trög att få på. Om det känns glappt i protesen behövs en eller flera protesstrumpor utanpå linern. Även under dagen kan antalet strumpor behöva varieras. Strumporna får du hos Ortopedteknik.

Om du använder protes med ventil och manschett ska manschetten rullas upp minst 5 cm ovanför linern (bild 3).

Om du använder liner med pinne: kontrollera att pinnen har fastnat i låset, och protesen sitter fast ordentligt, genom att hålla emot protesens kanter och dra stumpen uppåt.

Bild 3.

Ta av protesen

För en protes med manschett och ventil: rulla ned manschetten och ta av protesens.

Har du liner med pinne: tryck in låsknappen (finns vanligtvis på utsidan längst ner på proteshylsan), håll den intryckt och ta av protesens.

Hudvård

- Tvätta stumpen varje kväll med en mild flytande tvål. Om huden är torr kan den smörjas med salva eller kräm då protesens använts klart för dagen.
- Massera gärna stumpen dagligen och kontrollera huden ofta, speciellt när du är ny som protesanvändare.
- Om blåsor, skavsår eller andra hudförändringar skulle uppstå, minska ner eller avstå helt från att använda protesens tills huden läkt. Om protesjustering behövs, kontakta Ortopedteknik.

Skötsel och underhåll

- Tvätta linerns insida med tvål och vatten och var noga med att skölja bort all tvål.
- Vänd tillbaka linern till rättvänder läge (tyget utåt) efter rengöring. När den inte används ska den förvaras rättvänder. Detta gör att man undviker sprickor i materialet och linern håller längre.
- Inspektera protesens med avseende på förslitningsskador.
- Torka regelbundet av protesens, även insidan, med en fuktig trasa.
- Om du märker sprickor, missljud eller andra felaktigheter, kontakta Ortopedteknik.

För rådgivning, service, tidbokning eller reparation:

Ortopedteknik, Sunderby sjukhus

Telefon: 0920-28 38 05

Postadress: Ortopedteknik
Sunderby sjukhus
Sjukhusvägen 10
971 80 Sunderbyn

Ortopedteknik, Gällivare sjukhus

Telefon: 0970-19369

Telefontid: måndag -torsdag 07.30-15.30
fredag 07.30-11.30

Postadress: Ortopedteknik
Gällivare sjukhus
982 82 Gällivare

Handläggare: _____

Hemsida: www.norbotten.se/ortopedteknik

Du kan även kontakta oss via www.1177.se